

PÄLKÄNE, Mälkilä, Koivuniemi

Koekaivauskertomus
mv/ao/koekaivausryhmä II
Simo Vanhatalo
1992

KAIVAUSKERTOMUS

Kohteen nimi:	Pälkäne Mälkilä Koivuniemi
Muinaisjäännöstyypin ja lk:n inventointi/SKL numero:	rautakautinen polttokalmistoalue, III A. Erä-Esko. 1947; III / Pirkanmaan skl; 5
Lääni:	Hämeen lääni
Kunta (no):	Pälkäne (635)
Kylä (no):	Mälkilä (421)
Tila, rek.no:	Koivuniemi, 10:83
Kiinteistötunnus:	0635-0421-0010-0083
Paikan nimi:	Koivuniemi
Maanomistaja:	Immo Ainiala
Osoite:	Parola, 13720 Parola
Peruskartta:	2141 04 PÄLKÄNE p. 1987
Koordinaatit:	x = 6803 54 y = 512 22 z = 91-92.5
Rahoittaja:	Museovirasto, koekaivausryhmä
Tutkimusaika:	28.7.-7.8.1992
Tutkimustapa:	Koekaivaus; tasokaivaus
Tutkimusala / kaivausala:	n. 100 m ² / 35 m ²
Kaivauksenjohtaja:	Simo Vanhatalo, fil. yo.
Piirtäjä:	Tapio Suhonen, fil. yo.
Kaivajien lukumäärä:	6 (museoviraston Tampereen aluesuunnittelijan järjestämiä)
Kaivauslöydöt v. 1992:	-
Valokuvat:	f. 95209-19 s. 10-12, luettelo s. 4-5.
Diat:	d. 28317-28, luettelo s. 5.
Kartat:	Yleiskartta 1:200 A3-taitos, s. 8. Tasokartat 1:50 pohjataso A4, s. 9.
Karttaotteet:	GT 4, 1:200 000, p. 1989 A4, s. 6. Peruskartta 214104 PÄLKÄNE, 1:20 000, p. 1987 A4 s. 7.
Aikaisemmat tutkimukset:	Inventointi: A. Erä-Esko 1947 Kaivaus: E. Sarasmo 1954 (kertomus 23.10.1984).

Aikaisemmat löydöt: KM 11794:1-3; ketjunjakaja, rannerenkaita (Diar. (viikinkiaika) 20.9.1947)
 KM 13023; kupurasolki (v. 1952)
 KM 14896; keihäänkärki (Diar. 17.6.1960)
 KM 19954:1-20; kupura- ja hevosenkenkäsolkia, rannerenkaita, keihäänkärkiä, veitsiä ym. (Immo Ainialan toimittamia löytöjä, Diar. 9.9.1971)
 KM ; (Diar. E. Sarasmon kaivauslöydöt, toistaiseksi Hämeen museossa)

C¹⁴-ajoitukset: -

Tutkimusperuste: Rautakautisen polttokalmiston läheisyyteen suunnitellun asuintalon rakennuspaikan tutkiminen.

Kohteen kuvaus:

Kohde sijaitsee 2.2 km länteen Pälkäneen kirkosta, Mallasveden pohjoisrannalla, Koivuniemen tilan piha-alueen eteläreunassa. Tilan rakennukset ovat matalalla kivikkoisella särkällä, jota tasaiset pellot ympäröivät. Pihaa on tassattu talon ja piharakennusten rakentamisen yhteydessä 1950-luvulla ja osittain senkin jälkeen.

Mallasveden nykyistä pintaa on laskettu ja rannassa on nelisen metriä korkea törmä.

Tutkimusmenetelmät:

Suunnitellun asuinrakennuksen ja entisen saunan kohdalle mitattiin suorakaitteen muotoinen kaivausalue. Kaivaukset suoritettiin perinteisin menetelmin, kaivausvälineinä käytettiin lastoja, koska maaperä oli kivikkoista. Kaivettu maa-aines seulottiin 4 mm-seuloilla. Yleiskartoituksessa käytettiin apuna las-kentaohjelmalle laadittua kartoitussovellusta. Yleiskartan mittakaavana käytettiin samaa kuin E. Sarasmon kaivauksella eli 1:200. Korkeudet muutettiin heti vaaituksen yhteydessä absoluuttisiksi (m mpy). Kaivausalueen pohjatason kivikko piirrettiin, vaikkei siinä näkynyt mitään merkkejä muinaisjäännöksestä.

Tutkimustulokset:

Vuoden 1954 kaivauksissa oli löydetty melko runsaasti rautakautista esineistöä.

Sen sijaan kesän 1992 kaivaukset osoittautuivat löydöttömiksi.

Löytöinä saatiin vain muutamia 1950-70-luvun asumiseen viittaavia esinekatkelmia sekä jonkin verran eri-ikäisiä rautanauvoja. Paikalta oli kesällä 1992 purettu vanha saunarakennus, jonka kohdalla sitä ennen oli ollut vanhempi, vuosisadan vaihteessa rakennettu asuinrakennus. Sen kohdalla ollut maa oli siis jo aikoinaan pengottua. Kiviä on myös siirretty koko piha-alueella eri aikoina tehtyjen tasaustöiden yhteyksissä. Kaivausalueella oli yksi suurehko räjäytetty kivi (vrt. Aarni Erä-Eskon inv.kert. v. 1947). Maassa oli muutamia tummia lika- ja nokiläikkiä, niistä löytyi vain resentejä nauvoja. Läikät voivat olla myös saunan käytön aiheuttamia.

Kaivauksissa ei siis löydetty mitään rautakautiseen polttokalmistoon viittavaa.

Koivuniemen rautakautinen polttokalmisto on lähes kokonaan tuhoutunut ja tutkittu, jonka takia se on siirretty muinaisjäännösluokkaan III.

Varsinaisen tutkimuskohteen lisäksi Ainialan tilan laidunmaalle (70-100 m itään Koivuniemestä) kaivettiin lapioidella muutamia koekuoppia. Ne olivat kuitenkin löydöttömiä. Maaperältään alue oli hienoa hiekkaa.

Maanomistajan luvalla kaivausalue voitiin jättää peittämättä .

Helsingissä 28.1. 1994

Simo Vanhatalo

Simo Vanhatalo

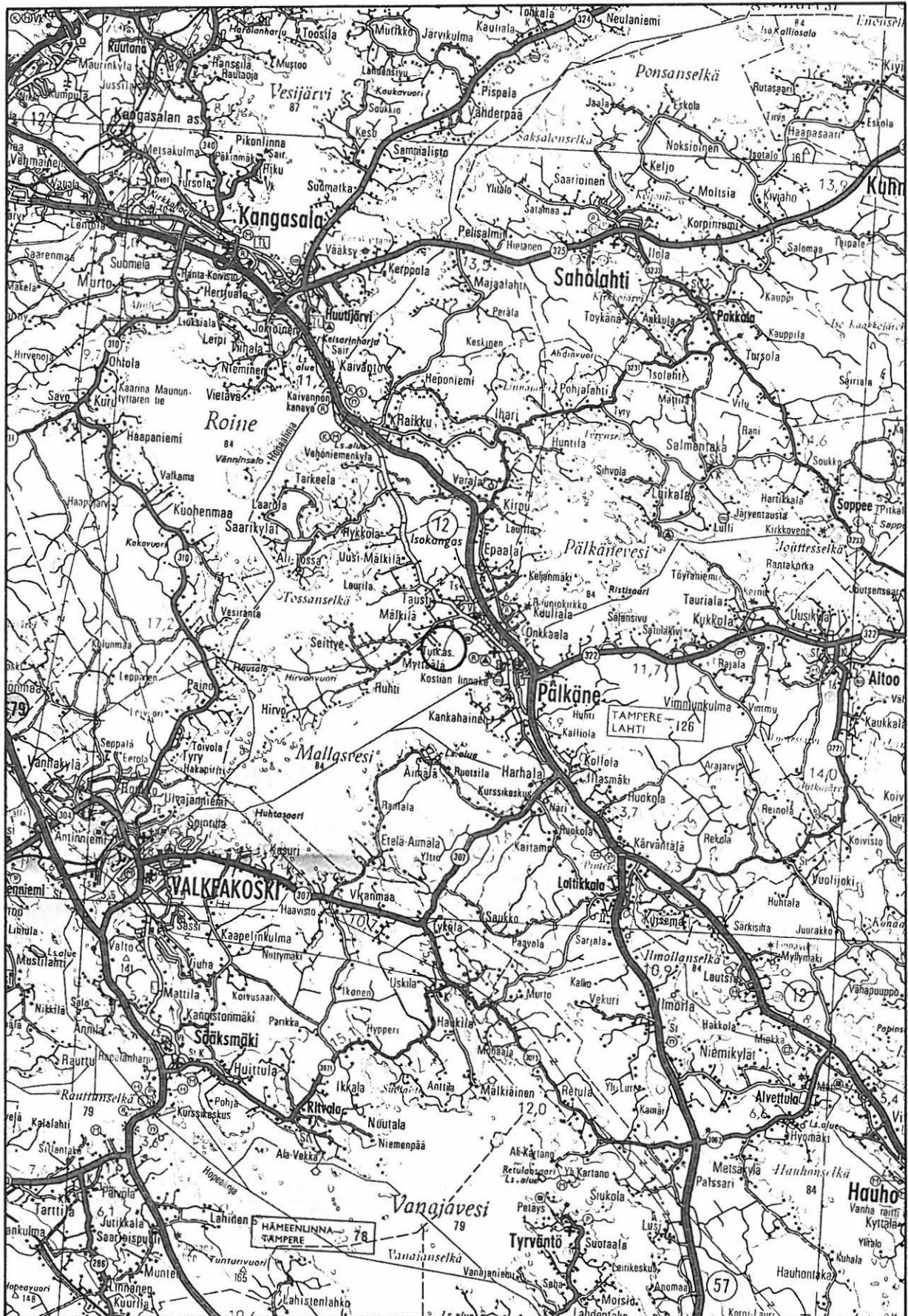
Valokuvaluettelo:

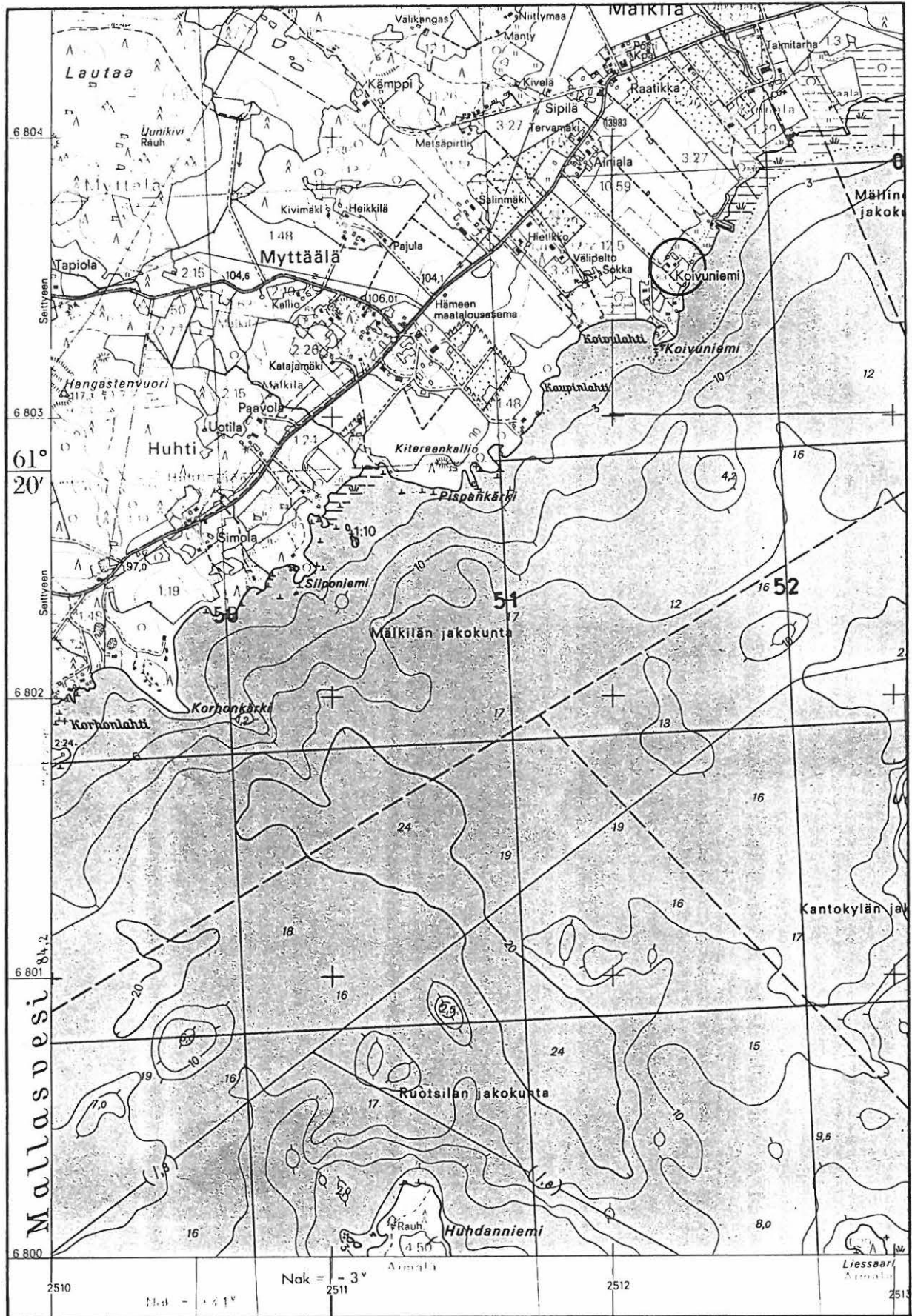
- kuvan / negatiivin numero: aihe:
- k.1 / f.95209 Yleiskuva Koivuniemen tilasta, kuvattu luoteesta.
- k.2 / f.95210 Yleiskuva tutkimusalueesta kaivausten aloituspäivänä, kuvattu pohjoiskoillisesta.
- k.3 / f.95211 Sama, kuvattu itäkaakosta.
- k.4 / f.95212 Kaivausalueen lounaisosaa, kuvattu idästä.
- k.5 / f.95213 Yleiskuva kaivausalueesta, kuvattu kaakosta.
- k.6 / f.95214 Kaivausalueen kaakkoiskaistaa kaivetaan, kuvattu koillisesta.
- k.7 / f.95215 Koivuniemen tilan piha, taustalla v. 1945 rakennettu asuinrakennus, kuvattu koillisesta navetan seinustalta.
- k.8 / f.95216 Kaivausalue tasossa 1-2, kuvattu koillisesta.
- k.9 / f.95217 Kaivausalue tasossa 1-2, kuvattu koillisesta.
- k.10 / f.95218 Ainialan tilan alueelle (Koivumäen itänaapuri) kaivettiin 6 koekuoppaa, kuvattu lounaasta.
- k.11 / f.95219 Ainialan tilan alueelle kaivettu koekuoppa, kuvattu lounaasta.

Dialuettelo:

- d.28317 Yleiskuva tutkimusalueesta kaivausten aloituspäivänä, kuvattu koillisesta.
- d.28318 Sama, kuvattu itäkoillisesta.
- d.28319 Kaivausalueen lounaisosaa, kuvattu kaakosta.
- d.28320 Kaivausalueen koillisosaa, kuvattu kaakosta.
- d.28321 Yleiskuva kaivausalueesta, kuvattu kaakosta.
- d.28322 Kaivausalueen kaakkoiskaistaa kaivetaan, kuvattu koillisesta.

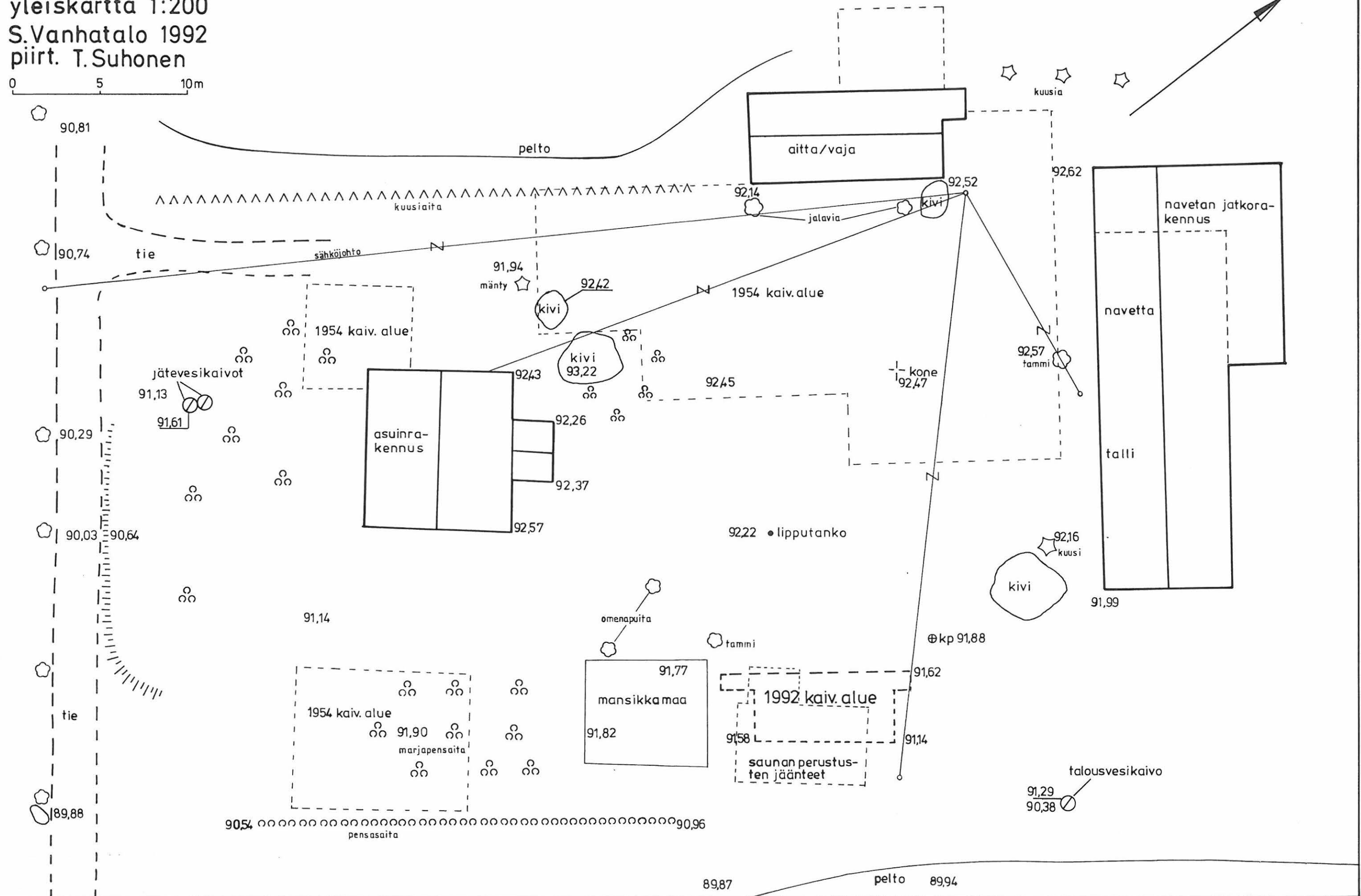
- d.28323 Koivuniemen tilan piha, taustalla v. 1945 rakennettu asuinrakennus, kuvattu koillisesta navetan seinustalta.
- d.28324 Kaivausalue tasossa 1-2, kuvattu koillisesta.
- d.28325 Kaivausalue tasossa 1-2, kuvattu koillisesta.
- d.28326 Ainialan tilan alueelle (Koivumäen itänaapuri) kaivettiin 6 koe-kuoppaa, kuvattu lounaasta.
- d.28327 Ainialan tilan alueelle kaivettu koekuoppa, kuvattu lounaasta.
- d.28328 Ainialan tilan aluetta, kuvattu etelälounaasta.

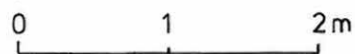

PÄLKÄNE Mälkilä Koivuniemi
 yleiskartta 1:200
 S. Vanhatalo 1992
 piirt. T. Suhonen

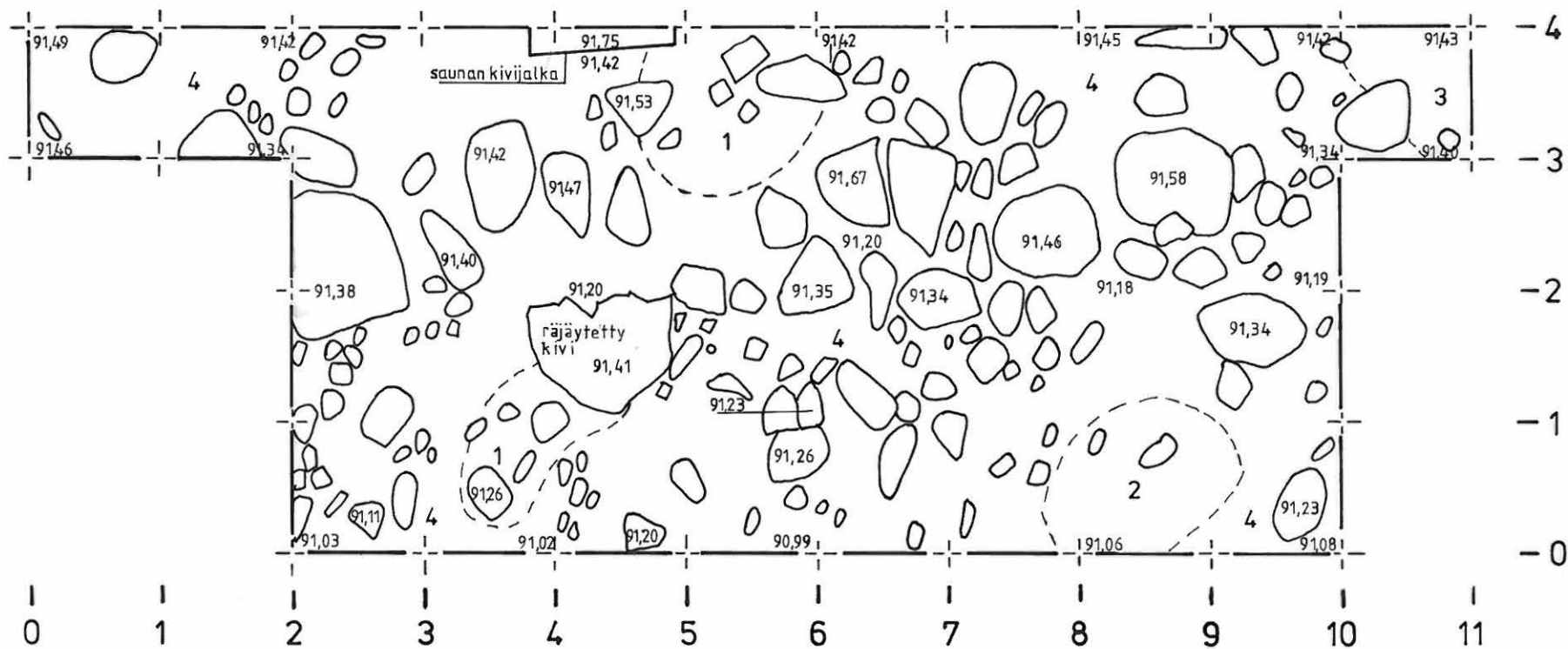
0 5 10m

PÄLKÄNE Mälkilä Koivuniemi
 tasokartta 1:50
 pohjakerros
 S. Vanhatalo 1992
 piirt. T. Suhonen

1	likainen hiekka
2	tumma lika
3	multa
4	hiekan -ja mullansekainen maa

KUVA 1. F. 95209
YLEISKUVA KOIVUNIEMEN TILASTA, KUVATTU LUOTEESTA.

KUVA 2. F. 95210
YLEISKUVA TUTKIMUSALUEESTA KAIVAUSTEN ALOITUS-
PÄIVÄNÄ, KUVATTU POHJOISKOILLISESTA.

KUVA 3. F. 95211
YLEISKUVA TUTKIMUSALUEESTA KAIVAUSTEN ALOI-
TUSPÄIVÄNÄ, KUVATTU POHJOISKOILLISESTA.

KUVA 4. F. 95212
KAIVAUSALUEEN LONNAINOSAA, KUVATTU IDÄSTÄ.

KUVA 5. F. 95213
YLEISKUVA KAIVAUSALUEESTA, KUVATTU KAAKOSTA.

KUVA 6. F. 95214
KAIVAUSALUEEN KAAKKOISKAISTAA KAIVETAAN,
KUVATTU KOILLISESTA.

KUVA 7. F. 95215
KOIVUNIEMEN TILAN PIHA, TAUSTALLA V. 1945
RAKENNETTU ASUINRAKENNUS, KUVATTU KOILLI-
SESTA NAVETAN SEINUSTALTA.

KUVA 8. F. 95216
KAIVAUSALUE TASOSSA 1-2, KUVATTU KOILLISES-
TÄ.

PÄLKÄNE Mälkilä Koivuniemi S. Vanhatalo 1992

KUVA 10. F. 95218
AINIALAN TILAN ALUEELLE (KOINUMÄEN ITÄNAAPURI) KAIVETTIIN 6 KOEKUOPPA, KUVATTU LÖUNASTA.

KUVA 9. F. 95217
KAIVAUSALUE TASOSSA 1-2, KUVATTU KOILLISESTA.

KUVA 11. F. 95219
AINIALAN TILAN ALUEELLE KAIVETTU KOEKUOPPA, KUVATTU LÖUNASTA.